

Rozmieszczenie i liczebność pluszcza *Cinclus cinclus* i pliszki górskiej *Motacilla cinerea* w Tatrzańskim Parku Narodowym w latach 2008–2009

Distribution and abundance of the dipper *Cinclus cinclus* and the grey wagtail *Motacilla cinerea* in the Tatra National Park in 2008–2009

WŁODZIMIERZ CICHOCKI¹, PAWEŁ MIELCZAREK²

¹ Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego,
34–500 Zakopane, ul. Krupówki 10
e-mail: wcichocki@muzeumtatrzańskie.pl

² Instytut Nauk o Środowisku, Uniwersytet Jagielloński
30–387 Kraków, ul. Gronostajowa 7
e-mail: pawel.mielczarek@uj.edu.pl

Słowa kluczowe: pluszcz, *Cinclus cinclus*, pliszka górska, *Motacilla cinerea*, Tatrzański Park Narodowy.

W Tatrzańskim Parku Narodowym (TPN; 211,64 km²) w sezonach lęgowych 2008 i 2009 roku przeprowadzono cenzus populacji pluszcza *Cinclus cinclus* (L., 1758) i pliszki górskiej *Motacilla cinerea* (Tunst. 1771). Było to już trzecie liczenie tych gatunków ptaków od 1985 roku przeprowadzone na tym samym obszarze, według tej samej metodyki i przez tych samych autorów. Stwierdzono 174 i 178 par pliszki górskiej oraz po 46 par pluszcza. Najwięcej stanowisk lęgowych obu omawianych gatunków zlokalizowano w Dolinach Kościeliskiej i Chochołowskiej (Tatry Zachodnie). Pliszki górskie zajęły tu w latach 2008 i 2009 łącznie odpowiednio 55 i 61 rewirów lęgowych, a pluszcze 24 i 20. Przeciętne zagęszczenie populacji pliszki w TPN wahało się w obu sezonach badawczych nieznacznie i wynosiło 23,0–23,6 par w przeliczeniu na 10 km biegu potoku, natomiast zagęszczenie pluszcza w obu sezonach było identyczne – 6,1 pary/10 km biegu potoku. Liczebność populacji pluszcza w TPN w ostatnim ćwierćwieczu wahała się w zakresie 35–55 par ($n = 8$ cenzusów w latach 1985–2009). Stan populacji pliszki górskiej w tym samym czasie ulegał większym wahaniom – od 66 par (w 1985 r.) po 147 (w 2000 r.) i 178 par (2009 r.). W ostatnich latach badań, zapewne w wyniku wzmożonej konkurencji wewnątrzgatunkowej, kilkanaście par tych ptaków zasiedliło rewiry subopimalne, zlokalizowane w niewielkim oddaleniu od potoków i innych wód.

SUMMARY

Cichocki W., Mielczarek P. Distribution and abundance of the dipper *Cinclus cinclus* and the grey wagtail *Motacilla cinerea* in the Tatra National Park in 2008–2009

Chrońmy Przyr. Ojcz. 67 (2): 137–146, 2011

The inventory of the breeding territories of the dipper *Cinclus cinclus* (L., 1758) and the grey wagtail *Motacilla cinerea* (Tunst., 1771) was conducted in the Tatra National Park (S Poland; 211.64 km²) in the breeding seasons of 2008–2009 (Figs 1–4). It was the third inventory of these species in the TNP since 1985, done by the same

authors using the same methods. During the two years' study both species were found on 75.5 km of water-courses and in the surroundings of Tatra mountain lake. The numbers of grey wagtails were 174 in 2008 and 178 breeding pairs in 2009, while the number of dippers remained constant at 46 breeding pairs (Figs 5–8, Tab. 1). Whereas the dipper depends entirely on streams for its nesting and foraging, the grey wagtail feeds to a large extent at some distance from the water (way sides and meadows). The grey wagtails can therefore occur on much smaller streams and creeks, situated at higher elevations than those used by the dippers. The territories of the grey wagtail extend even over the timberline. The highest elevation at which the occupied nest of the grey wagtail was found was 1700 m a.s.l., while that of the dipper – at 1620 m a.s.l. The grey wagtail population in the Polish Tatra National Park was near four times as large as the dipper population. The breeding density of the dipper population reached in both census years 6.1 pairs per 10 km of stream, and the average density of the grey wagtail population reached 23.3 pairs per 10 km of stream and creeks (Tab. 1). Since 1985 the number of the grey wagtail doubled and has currently reached its absolute maximum in the Tatra Mts. (1986 – 66 pairs, 2000 – 147 pairs). The number of the dipper in 1985–2009 ranged between 33 and 55 pairs, with the peak in 1989 (Tab. 1). Over the last years the grey wagtails have been found to expand to areas further outside streams and other waters.